

Αρ. Εγγράφου 2877/2/Αυγ. 1833

**Προς τας επί των Εξωτερικών και επί της οικονομίας
Βασιλικάς Γραμματείας**

Ο υπογεγραμμένος, επειτ' από πολλές και μεγάλας ζημίας, τας οποίας υπέφερα δια την πολιτικήν μεταβολήν ¹ της Ελλάδος, διευθύνθην περί τα τέλη του Μαΐου από το Ζητούνι δια τας Θήβας κ' εδώ το Ναύπλιον, να ασφαλήσω μίαν ικανήν ποσότητα της χρηματικής μου περιουσίας, χρεωστούμενης προ της Ελληνικής ανεξαρτησίας παρά του ποτέ Χαλήλ Μπεϊ Ζητουνιάτη², και δια την οποίαν ο υιός και κληρονόμος του Τεφίκ μπεϊς ένεκα της παντελούς αχρηματίας και απορίας του και των πολλών πατρικών του χρεών, μοι είπε να πληρωθώ από τας εις Ζητούνι εδώθε του Σπερχειού ποταμού πατρικά του κτήματα.

Την στιγμήν του μισεμού μου, οι του Ζητουνίου πρόκριτοι Οθωμανοί, μοι εγχείρισαν ως από μέρους της κοινότητός των αναφοράν προς την επί των Εξωτερικών Βασιλικήν Γραμματείαν,

¹ Ενοεί την επικράτηση της επανάστασης

² Οθωμανός μεγαλοκτηματίας, πέθανε στη Λαμία έχοντας πολλά χρέη και για αυτό ο γιός του Τεφίκ μπέης δεν έκανε αποδεκτή την κληρονομιά του, η οποία ανήρχοντο τότε σε 719,500 δραχμές και τα χρέη του 387,443

παρακαλώντας με προφορικώς και εγγράφως, και αποκατασταίνοντάς με επίτροπον, να προσφέρω αυτήν και να παραστήσω καθόλους τους τρόπους, τας νομίμους απαιτήσεις και δικαιολογήματα των, περί όσων υποθέσεών τους αναγκαιοί η συγκατάθεσις και υπεράσπισις της Α. Μ του Βασιλέως της Ελλάδος, κατά το πρωτόκολλον της 3 Φεβρουρίου 1830³, και την εν Κωνσταντινουπόλει Συνθήκην της 9/21 Ιουλίου 1832⁴, και την των 10/22 Φεβρουαρίου 1833⁵. Προκήρυσιν της Μεγαλειότητός του.

Εππροσέφερα, ως γνωρίζετε, προ ήδη πενήντα ημερών εις την Γραμματείαν την των Ζητουιιάτων ειρημένην αναφοράν και παράστησα προφορικώς τας απαιτήσεις των. Μοι ερέθη τότε, ότι μεθ' ολίγας ημέρας έμελλον να τελειώσωσιν αι μετά του Χατζή Ισμαήλ Μπει⁶ διαπραγματεύσεις και επομένως ήθελον καθυποβληθή εις σκέψιν και αι τούτων απαιτήσεις. Η παρέκτασις του καιρού εις τας μετά του ειρημένου Μπει⁶ διαπραγματεύσεις μ' έκαμε να ζητήσω απάντησιν, και επειδή εδιορίσθην να σας καθυποβάλλω εγγράφως τας απαιτήσεις και τα δικαιολογήματα δια να γίνη ακριβιστέρα η σκέψις περί τούτου, ιδού το ακολουθώ.

Αι απαιτήσεις των Ζητουιιατών Τούρκων είναι οκτώ, εκτός εκείνης του άλατος, ήτις ετελείωσεν εις Ζητούνι.

Αον Περί του εδώθε του ποταμού κτημάτων των, τα οποία κατά τον επισυναπτόμενον κατάλογον⁷, συνίστανται εις 14 ολόκληρα

3 Το πρωτόκολλό αυτό αναφέρεται στον πατέρα του Οθωνα, Λεοπόλδο. Δεν συμφώνησε με τις μεγάλες τότε δυνάμεις που τον είχαν επιλέξει και παραιτήθηκε υπέρ του γιού του

4 Με αυτή τη Συνθήκη οριστικοποιήθηκε η ανεξαρτησία της Ελλάδας και η χάραξη των συνόρων, από τον Παγασητικό κόλπο μέχρι τον Αμβρακικό.

5 Αναφέρεται στην προκήρυξη του Βασιλιά Όθωνα περί αγοράς των Οθωμανικών ιδιοκτησιών από το Κράτος

6 Εκπρόσωπος της Οθωμανικής Κυβέρνησης για τον διακανονισμό των όρων της σύμβασης ανεξαρτοποίησης της Ελλάδος

7 Ο κατάλογος δεν βρέθηκε, αλλά, τα χωριά περιλαμβάνονται στις οδηγίες που θα δούμε πιο κάτω στις οδηγίες. Τοιαύτα είναι αναντιρρήτως εκ των εις την δεξιάν όχθην του Σπερχειού (Εδώθε) η Δαμάστα, η Νευρόπολις, το Γαρδικάκι, και ο Ομιαλός, εκ των άλλων τρία με το Φραντζί, Αλπόσιτα, και

χωριά (Τζιφτλίκια) και μερικούς μύλους, να γίνει Προκήρυξις ότι είναι ελευθέρα η πώλησις των'

Βον Περί όλων των λειβαδίων (Κισλάδων και Γιαϊλάδων) και πασών της ιδιοκτησίας των να γίνει ομοίως Προκήρυξις, ή να πεμφθή Διαταγή περί της ελευθέρας πωλήσεώς των.

Γον Περί των Βραγιών των ρυζιών να γίνει ομοίως Προκήρυξη ή Διαταγή.

Δον Περί του ενός τρίτου μεριδίου υιού Μουκατά Αλυκής Ζητουνίου, το οποίο είναι ιδιαιτέρα ιδιοκτησία του Τεφίκ μπέϊ, να του γίνει από μέρος της Κυβερνήσεως η ανάλογος αποζημίωσις, ή να λαμβάνει το εισόδημα.

Εον Περί του Ιχθυοτροφίου του Αχμέτ εφένδη, το οποίον είναι από τον ποταμόν Σπερχειόν έως την λεγομένην Σιδηρόσκαλαν, και ενοικιάζετο δια γρόσια δύο χιλιάδες τον χρόνον να του γίνει η ανάλογος αποζημίωσις, ή να λαμβάνη το εισόδημα.

Στον Περί των όσων χρημάτων έχουν δια να λάβουν από την επαρχίαν γενικώς και από τα χωρία, και κάθε άτομον μερικώς, να γίνη Διαταγή να τους πληρωθούν.

Ζον Περί εννέα οικιών, αίτινες είναι εις το φρούριον ατομικαί ιδιοκτησίαι, να τας λάβη η Κυβέρνησις εις μέτριαν τιμήν δια γρόσια δέκα πέντε χιλιάδες επτακόσια Αριθ 15.700, όλας.

Ηον Περί βακουφικών κτημάτων, όσων οι ιδιώται Οθωμανοί είχαν ωφελείας, είτε ως αποκαρπούμενοι, είτε ως κληρονομικοί Κυβερνήται, ή να τα αγοράση η Κυβέρνησις, ή να γίνη Προκήρυξις να πωληθούν ελευθέρως.

Τα δικαιολογήματά των ως προς το πρώτον κεφάλαιον της αιτήσεως των είναι τα ακόλουθα.

Η της 9/21 Ιουλίου 1832. Συνθήκη Άρθρον 7^{ον} , αναφέρει τας της Ευβοίας, Αττικής και των Θηβών Τούρκους (ως παραχωρηθέντες οι τόποι των κατά το πρωτόκολλον της 3 Φεβρουαρίου εις το Ελληνικόν κράτος) ότι δύνανται να πωλήσωσιν εκείνας τας ιδιοκτησίας των, από τας οποίας ελάμβανον εις τον καιρόν της Συνθήκης τα νόμιμα εισοδήματα, εάν αυτά τα μέρη εκρατούντο Οθωμανικά Στρατεύματα έως την εποχήν της συγκαταθέσεως της Πόρτας εις το πρωτόκολλον της 3 Φεβρουαρίου 1830. Δια δε τους Ζητουινιάτας ούτε αναφέρει ποσώς περί τούτου, αλλά ούτε είναι δυνατόν να προσυρμωσθη δι' αυτούς η του τοιούτου Άρθρου περίοδος, καθότι, κατά το ειρημένον Πρωτόκολλον, το οποίον ανεγνωρίσθη αμφοτέρων των διαφιλονικουμένων μερών, ή οροθετική γραμμή από μέρος της Ανατολικής Ελλάδος άρχιζεν από τας εκβολάς του Σπερχειού και έπερνε την ροήν του λεγομένου Γοργοποτάμου προς τας Θερμοπύλας και επάνω την σειρά των βουνών και έφθανε προς το Μαυριθάρι, χωρίον της επαρχίας Σαλώνων, κ' εκείθεν εις την κορυφήν της Οίτης, ώστε όλη η επαρχία του Ζητουινίου και κατά τα δύο μέρη του Σπερχειού έμειναν εις την επικράτειαν και κυριότητα της Οθωμανικής Πόρτας, και οι ιδιώται Οθωμανοί αναγνωρίσθησαν κ' έμειναν κύριοι εις όλας τας εν αυτή τη Επαρχία νομίμους ιδιοκτησίας των.

Η αναγνώρισις και συγκατάθεσις των δύο μερών (της μεν (Ελληνικής Κυβερνήσεως τας Αρχάς του Απριλίου⁸, της δε Οθωμανικής Πόρτας τη α' ξιλκαδ(ι)έ 1245, ήτοι 12/24 Απριλίου 1830) εις το πρωτόκολλον της 3 Φεβρουαρίου είναι αναντιολόγητος και αδιαφιλονικητος, και αποδεικνύεται από πολλώτατα επίσημα έγγραφα και από διαφόρους πράξεις πασιδήλους. Αποδεικνύεται προσέτι και από την των 7 Μαΐου 1832

⁸ Αναφέρεται σε επιστολή Καποδίστρια την οποία έστειλε στον Λεοπόλδο πρίγκιπα και τον παρακαλούσε να συντομεύσει τον ερχομό του στην Ελλάδα

Συνθήκη μεταξύ των τριών δυνάμεων και Α. Μ. του Βασιλέως της Βαυαρίας, της οποίας το Άρθρον 4^{ον} λέγει ότι «Η Ελλάς ἔθελει εἶσθαι Κράτος ανεξάρτητον κατὰ τους ὅρους του Πρωτοκόλλου 3 Φεβρουαρίου 1830, δεχθέντος παρά Ελλάδος και παρά της Οθωμανικῆς Πόρτας».

Μόλλον ὅτι η Γερουσία της Ελλάδος μετά ἀπό 10 Ἀπριλίου 1830 ὑπόμνημά της, και ο Κυβερνήτης ἀπό 26 Μαρτίου/7 Ἀπριλίου⁹ ἐπιστολήν του προς την Α. Μ. του Λεοπόλδου παραπονέθησαν δια τας εἰς την Οθωμανικὴν ἐπικράτειαν μεινάσας ἐπαρχίας, περὶ ἐκείνης του Ζητουνίου ὅμως δεν ἀνέφεραν το ουδέν. Η Γερουσία εἰς το Κεφάλαιον Δον (4^{ον}) του Ὑπομνήματος της ἐκφράσθη οὕτω. «Αἱ ἀποσπώμεναι της Στερεᾶς Ελλάδος ἐπαρχίαι εἰς την Οθωμανικὴν Ἐπικράτειαν δεν ἐχορήγουν ποτέ πόρους οὐσιώδεις, Φωλεαί ἀνθρώπων ἐλευθέρων και πολεμικῶν ὑπήρξαν εἰς την Τουρκίαν αἰτίαι αἰωνίου δαπάνης, αἰωνίου ἀνησυχίας κ.τ.λ» .Του δε Ζητουνίου η Ἐπαρχία ἔδιδεν και πόρους οὐσιώδους και ἦτον καταπλακωμένη ἀπὸ την κυριαρχίαν και δύναμιν των Τούρκων χωρὶς να ὑπάρχει αἰτία οὔτε αἰωνίου, οὔτε προσωρινῆς ἀνησυχίας.

Ο Κυβερνήτης με την εἰρημένην ἐπιστολήν του ἔγραψεν οὕτω «Εκεῖνο ὅμως, το ὁποῖον ποτέ δεν θέλω παύσει ἐπαναλέγων, εἶναι ὅτι αἱ οκτώ ἐπαρχίαι αἰτίνες ἔχουν να μείνωσιν ὑπὸ τον Οθωμανικόν ζυγόν, ἡγουν η Ἀκαρνανία, η Βόνιτσα, ο Βάλτος, ο Βλοχός, τα Ἄγραφα, το Κράβαρι, το Καρπενήσι, και το Πατριζίκι, και αἱ οκτώ λέγω, αὐταί ἐπαρχίαι περιέχουν χριστιανούς κατοίκους ἀπὸ 80 ἕως 100 χιλιάδας ψυχᾶς, πληθύν ἤτις καθ' εαυτὴν χορηγεῖ τα δύο τρίτα του ἐλληνικοῦ

9 Ημερομηνίες ἀπὸ το ἐπικρατοῦν τότε ἡμερολόγιο (Ιουλιανού και Γρηγοριανού)

στρατεύματος, συγκειμένου κατά τον τελευταίον οργανισμόν από είκοσι τάγματα εκ 400 ανδρών έκαστον. Είναι δε προς τοις άλλοις πασίδηλον ότι αι επαρχίαι αύται κατοικουμέναι μόνον και μόνον από Έλληνες, ουδέποτε υπετάχθησαν ολοτελώς εις την Πόρταν κτλ» **Περί δε της του Ζητουνίου επαρχίας, ως αποδεικνύεται καθαρώτατα, ούτε αναφέρει ποσώς, αλλ' ούτε η Επαρχία ήτον ακατοίκοιτος από Τούρκους, μάλιστα δε όλην την ισχύν την είχαν οι Τούρκοι.**

Είναι περιτόν να απόδειξω οποίους τόπους κατείχον τα ελληνικά στρατεύματα έξω της οροθετικής γραμμής τη 12/24 Απριλίου 1830. Ότε η Πόρτα συγκατατέθη εις το από 3 Φεβρουαρίου Πρωτόκολλον, επειδή αμφοτέρα τα μέρη, κατά το Άρθρον 7^{ον} του αυτού Πρωτοκόλλου, ήσαν υπόχρεα να κενώσωσι τους όσους τόπους κατείχον εις την Στερεάν και τας νήσους επέκεινα της τεθείσης οροθετικής γραμμής, και καθώς περιπλέον οι Αντιπρέσβεις¹⁰ με την από 27 Μαρτίου (8 Απριλίου) 1830 επιστολήν των προς την Ελληνικήν Κυβέρνησιν εφάνέρωσαν εις το Βον Κεφάλαιον Ούτως: «Να κενώσωσι τα Ελληνικά στρατεύματα και αι θαλάσσιαι ναυτικάί μοίραι όλους τους τόπους, μέρη, και Νήσους, τα οποία δεν θέλουν συμπεριληθή εις το νέο ελληνικόν Κράτος, και να αποσυρθώσιν εντός της οροθετικής γραμμής, της οριζομένης δια του Πρωτοκόλλου» Καθώς και τω όντι εκκενώθη η Σάμος και η Γραμπούσα και ήτον να κενωθούν και όλα τα εκτός της γραμμής στερεάς Ελλάδος μέρη, και εκείνα όσα κατακρατούσαν οι Τούρκοι, καθώς αποδεικνύεται από διάφορα επίσημα έγγραφα της Ελληνικής Κυβέρνησεως, των Αντιπρέσβειων, του Χ' Ισμαήλ μπεί και του Μεγάλου Βεζύρη, εάν δεν συνέβαινεν η διαφιλονίκησις οποίον από τα δύο μέρη έπρεπε να κάμη

10 Πρέσβεις των τριών Μεγάλων Δυνάμεων

πρότερον την εκκένωσιν. Και με όλ' αυτά ότι κάτ' εκείνην την εποχήν τας αρχάς Απριλίου δεν κατείχον τα ελληνικά στρεύματα την εδώθε του Σπερχειού ποταμού γήν της του Ζητουνίου Επαρχίας, αποδεικνύεται εν πρώτοις από την των 27 Μαρτίου/8 Απριλίου διακοίνωσιν των εν Κωνσταντινούλει τριών Πρέσβευων προς τον Ρεΐς εφένδη λέγοντες ούτω: «Εαν ζητείται από την Πόρταν να παραιτήση την νήσον Ευβοϊαν και τα οποία έχει κατά την Ανατολικήν Ελλάδα φρούρια, διορίζεται εις αυτήν ως ανταμοιβή η ανάκτησις όλης της Δυτικής Ελλάδος, ήτις ευρίσκεται κατά το παρόν εις την εξουσίαν των ελλήνων κτλπ» Δεν λέγουν και περί των μερών της Ανατολικής Ελλάδος, όσων θα έμεινον εις την Τουρκίαν καθώς ήτον δηλ: το Ζητούνι, ότι να ευρίσκετο εις την εξουσίαν των Ελλήνων και παραχωρείτο εις την Πόρταν. Αποδεικνύεται προσέτι και από τας ακολούθους παρατηρήσεις.

Τα υπό τας διαταγάς του τότε πληρεξουσίου τοποτηρητού και του Στρατάρχου Υψηλάντη Ελληνικά στρατιωτικά σώματα, είχαν φθάσει δια του πολέμου κατά τα τέλη του μηνός Φεβρουαρίου 1829 από το μέρος της Ανατολικής Ελλάδος μέχρι της Μπουδουνίτσας, του Μοναστηρίου Δαμάστας και των Θερμοπυλών, τα δε Οθωμανικά στρατεύματα απεσύρθησαν εκείθεν του Σπερχειού. Τότε εσυστήθη εις ένα από τα ακρώτερα και ορεινά χωριά του Ζητουνίου Χαϊν Γαρδίκι λεγόμενον και μια Δημογεροντία, αλλά τα πάντα μετήλαξαν ότα ο Οσμάν Ουτζάκ αγάς με τα τακτικά στρατεύματα, και ο Ασλάν Πούτζε(α) με τους Αλβανούς εισέβαλον εις την Ανατολικήν Ελλάδα και εκυρίευσαν εκ νέου αυτούς τους τόπους και την λεβαδίαν. Η εν τη Πέτρα της Λεβαδίας Συνθήκη της 13 Σεπτεμβρίου 1829, μεταξύ αυτών των Οθωμανών οπλαρχηγών και του Στρατάρχου Υψηλάντη αποδεικνύει εις το Αρθρον 6 . ότι την Μπουδουνίτσαν μέχρι των Θερμοπυλών και του Σπερχειού έμεινε και δια το εξής, η εις τας θέσεις ευρισκομένη Οθωμανική φρουρά. Η εν Αδριανουπόλει Συνθήκη μεταξύ

της Ρωσσίας και της Οθωμανικής Πόρτας δι' ης κατά το Άρθρο 10^{ον} έδωκεν την τελείαν συγκατάθεσίν της η Πόρτα¹¹ εις τα ορισμένα παρά των τριών Δυνάμεων περί τη Ελλάδα, έκαμε να παύσουν εξ αμφοτέρων των μερών αι πολεμικαί διαφιλονικήσεις, και ο μεν Ασλάν μπέης Μουχουρδάρη ετραβίχθη τον Δεκέμβριον μήνα από το Ζητούνι, τα δε εν τη Ανατολική Ελλάδα Ελληνικά στρατεύματα προ ένα μήνα τούτου, κατά διαταγήν της Κυβερνήσεως, συναθροίσθησαν τον Νοέμβριον εις την Σαλαμίνα και Ελευσίνα να λάβουσι νέαν μεταρίθμησιν και οργανισμόν. Κατά τα τέλη Ιανουαρίου 1830 εις Σαλαμίνα ο νέος οργανισμός των ταγματαρχειών, και κατά τον μεσούντα Μάρτιον εβάλλθησαν εις κίνησιν δια να στρατοπεδεύσουν αμαχητί εις διάφορους θέσεις των εις Ελλάδα υποκειμένων τόπων.

Τας Αρχάς Απριλίου τέσσαραι Ταγματαρχίαι έφθασαν εις τα της Ανατολικής Ελλάδος όρια, από τα οποία αφ' εαυτού των είχαν τραβιχθή αι Τουρκικαί δυνάμεις, ένεκα της οποίας συγκαταθέσεως είπον ανωτέρω της Πόρτας εις τα εν λονδίνω ωρισμένα. και η μεν ταγματαρχία του Αποστολάρα τοποθετήθη εις Άγιον Ιωάννην της Μπουδουνίτσας και εκτείνετο έως τας Θερμοπύλας, η δε του Δημουλιούλιου, Τσάμη Καρατάσιου και του Γαρδικιώτου Γρίβα τοποθετήσαν Δρακοσπηλιά και Νεβρόπολιν, δύο ορεινά χωριά του Ζητουνίου, πλησιέστατα και σχεδόν επάνω, εις την οροθετικήν γραμμήν του νέου Πρωτοκόλλου. της 3 Φεβρουαρίου. Αι ταγματαρχείαι αύται, ενώ πριν του Απριλίου εδύναντο να εκταθούν δυνάμει του Πρωτοκόλλου της 10/22 Μαρτίου 1829 χωρίς να απαντήσωσι καμμίαν ανθίστασιν και να αποσυρθούν τον Απρίλιο κατά το πρωτόκολλον της 3 Φεβρουαρίου, κατ' αρχάς περιορίσθησαν εις τας οποίας θέσεις ανέφερα χωρίς να εκτανθούν εις την πεδιάδα. Μετά ταύτα

11 Η Συνθήκη μεταξύ Ρωσίας και Τουρκίας για το τον τερματισμό των μεταξύ των πόλεμο, όπου η Ρωσία με το άρθρο 10 της παραπάνω Συνθήκης, απαίτησε από την Τουρκία η Ελλάδα θα είναι ελεύθερο Κράτος και όχι υπό την εποπτεία του Σουλτάνου;;;

δε αντί να αφίσωσι και την θέσιν των δύο χωριών, Δρακοσπηλιάς και Νεβρόπολης, και να τραβιχθούν εντός της οροθεσίας, άρχισαν να εκτείνονται κατά διαταγήν του Κυρίου Κ. Μεταξύ εκτάκτου επιτρόπου τότε της Ανατολικής Ελλάδος και εις την πεδιάδα επί προφάσει να εμπόδιζον την δίοδον των από την Οθωμανικήν επικράτειαν καταδιοκομένων κακοποιών εις το οποίον αδιαφόρισαν οι Τούρκοι ως φιλικόν, συμμαχικόν και προσωρινόν επιχείρημα, και ως ασφαλισμένοι και αναπαυμένοι εις τας των Μεγάλων Δυνάμεων συμφωνίας και αποφάσεις, τας οποίας εθεώρουν ιεράς και απαραβιάστους, και ήτον ως προς αυτούς μέγα αμάρτημα να τας υπολάμβανον διαφορετικά και να υποπίπτουν, ότι εδύνατο να τους προξενηθή η παραμικρά ζημία.

Τότε ανανεώθη και η εις Χαϊν Γαρδίκι υπό το όνομα Επαρχιακή Δημογεροντία Ζητουνίου, από της οποίας τα τρία μέλη, τα δύο πρώτα, ο Ζαχαράκης Ιωάννου και Αναγνώστης ΠαπαΑλεξίου, ήσαν από τη Στυλίδα, κειμένην όχι μόνον εκείθε του Σπερχειού, αλλά και ταύτης της πόλεως του Ζητουνίου. Παραδοξότερα παράβασις του από 3 Φεβρουαρίου Πρωτοκόλλου και της εις ανασυγκαταθέσεως των δυο μερών εστάθη, το ότι ο Κυβερνήτης χωρίς αποχρόντας λόγους και κανένα δικαιολόγημα, εδιόρισε με Διάταγμα την 17 Ιουλίου 1830 τον έως τότε Γραμματέα του κ. Μεταξά Κον Γρηγόριον Πέρβελην Διοικητήν του Λοιδορικού. Νέων Πατρών και Ζητουνίου.

Το γελοιώδες δε είναι, ότι ο μακαρίτης αυτός έκαμε δι' επίτηδες Διαταγή του και του εγράφη τη 12 Ιουνίου Αναφορά από μερικούς χωρικούς Ζητουνιάτας, και μάλιστα κατοίκους εκείθεν του Σπερχειού, καθώς δηλ: Στυλιδιώτας, Αγίοι Μαρινιώτες και άλλους λέγοντες τους το ότι η Αυτού εξοχότης ως από μέρος όλης της επαρχίας του Ζητουνίου να ήθελε παραστήση προς τας Τρεις Δυνάμεις την ευγνωμοσύνην των και προς την Α. Μ. τον Λεοπόλδον την μεγίστην ευχαρίστησίν των περί της αποφάσεως των τριών Δυνάμεων και της ταχίστης ελεύσεώς του, ενώ αυτή η

ευγνωμοσύνη και η ευχαρίστησις εξηγούντο αντιστρόφως, ως μή εμπειρεχόμενον ουδ' ένα χωρίον του Ζητουνίου εις την Ελληνικήν Επικράτειαν κατά το τότε Πρωτόκολλον δι' ου απεφασίσθη ο ερχομός του Λεοπόλδου, αλλά ούτε η Γερουσία και ο Κυβερνήτης ανέφεραν, ως απέδειξα, περί αυτής της Επαρχίας το ουδέν εις τα παράπονά των.

Αν εις τας της Ελληνικής Κυβερνήσεως παραβάσεις δυσαραεστήθησαν οι Τούρκοι και παραπονέθηκαν πολλάκις, έμεινον ησυχάζοντες με την βεβαίαν πεποίθησιν, ότι εις την των πραγμάτων αποπεράτωσιν ήθελον λάβη τον ανήκοντα τόπον και την ισχύν τα δίκαιά των. Δεν μεταχειρίσθησαν τας ιδίας των δυνάμεις και μάλιστα όταν εδύναντο ευκολώτατα να το μετέλθωσι μετά τον θάνατον του Κυβερνήτου εις τα της Ελλάδος εσωτερικάς ταραχάς, επειδή έκαμνον στερεάν βάσιν, ως ανωτέρω είπον, εις τας αποφάσεις των μεγάλων Δυνάμεων και δεν ενόμιζον συγχωρημένον να έκαμνον αφ' εαυτών κανένα κίνημα, καθώς τούτο απεδείχθη και με την παράδωσιν της πόλεως και του Φρουρίου Ζητουνίου χωρίς αντιστάσεως, πριν εισέτι έλθη η διαταγή της Πόρτας ή του Πασσά της Λαρίσης να τα παραχωρίσωσι.

Λοιπόν. Αφού της 3 Φεβρουαρίου Πρωτόκολλον εστάθη αναγνωρισμένον. Αφού τα της επαρχίας του Ζητουνίου χωριά εστάθησαν μετά ταύτα καταπλακωμένα άνευ πολέμου, αλλά ούτε έγινε κανένας λόγος και παράπονον δι' αυτήν την επαρχίαν καθώς έγινε δια τας άλλας. Αφού κατά τον διορισμόν του Πρωτοκόλλου τούτου έπρεπε να αποσυρθώσιν αι δυνάμεις και των δύο μερών εντός της οροθετικής γραμμής, κατά την οποίαν έμεινεν όλη εν γένει η επαρχία του Ζητουνίου εις την Οθωμανικήν επικράτειαν. Αφού. δεν έγινε άλλη καμμία μεταβολή, αλλά το Πρωτόκολλον αυτό κατέστη η εσχάτως οριστική Συνθήκη, καθώς αναφέρει το Άρθρο 6 της Συνθήκης 7 Μαΐου 1832, μεταξύ των τριών Δυνάμεων και του Βασιλέως της Βαυαρίας. Αφού δια την μετά ταύτα αύξησιν των ορίων η Πόρτα αποζημειώθη δια την ηγεμονικήν κυριαρχίαν της τεσσαράκοντα

εκατομύρια γρόσια. και Αφού η Α. Μ. ο Βασιλεύς της Ελλάδος με την Προκήρυξιν του της 10/22 Φεβρουαρίου πανδημεί υπεσχέθη, ότι θέλει εκτελέσει ακριβώς τα διαλαμβανόμενα της 9/21 Ιουλίου 1832 Συνθήκης, και να δώση πάσαν υπεράσπισιν των Οθωμανών, δεν είναι δίκαιον η των ιδιωτών νόμιμη περιουσία, η οποία κατά το πολιτικόν δικαίωμα των εθνών είναι απαραβίαστος, να κατακυρωθή και να γίνη δημοσία. Δ/ο καθ' , όλους τους λόγους, η αίτησις των εν Ζητουνίω Οθωμανών περί του πρώτου κεφαλαίου αποδεικνύεται και είναι δικαιοτάτον και παρακαλώ να γίνη η εκπλήρωσίς τους.

Τα δικαιολογήματά των και ως προς το Δεύτερον Κεφάλαιον, ως αυταπόδεικτα, ήθελον έσθαι περιττά, άν περί τούτου δεν ήτον εκδωμένη εναντία Διαταγή.

Η των Τούρκων Κυβέρνησις κατά της οποίας έλαβον τα όπλα οι Έλληνες ως δεσποτική, εσεβάσθη Νομίμως και κατά κανόνα αυτήν την ιδιοκτησίαν και ως προς τους τούρκους και ως προς τους Χριστιανούς. Νομίμως, επειδή ο ιδιοκτήτης κατά πάντα τρόπον έχει απαραβίαστον και ανεξάρτητον το δικαίωμα της κυριότητος εις τα κτήματά του. Κατά Κανόνα, επειδή εις το περί γαιοδοσίας νόμον του Σουλτάνου Σουλεϊμαν, οι Σπαχήδες οίτινες λέγονται κύριοι της γης (σαχηπ αρξ), από τα λειβάδια και τα δάση λαμβάνουν το δέκατον εκ του εισοδήματος, καθ' ον τρόπον και από την δουλευμένην, γήν, από δε τα των ιδίων χωρικών πρόβατα, οίτινες δουλεύουν την γήν δεν λαμβάνουσι το παραμικρόν. και κατ' αυτόν τον κανόνα εκδίδεται και Φετφάς.

Αν κατά κανόνα η ακαλλιέργητος γη μετά δέκα έτη γίνεται δημόσια, τα λειβάδια και τα δάση δεν υπόκεινται εις αυτήν την κατηγορίαν. καθότι μη ούτων λειβαδίων, ούτε νομή ήθελον ευρίσκεται, αλλ' ούτε η ονομασία ήθελεν υπάρχει των λεγομένων Κισλάδων και Γιαϊλάδων, τους οποίους οικειοποιήθηκαν πάντοτε και οικειοποιούνται οι ιδιοκτήται ως νόμιμον περιουσία των και τους νοικιάζουν εις τους ποιμένας και λοιπούς

κτηνοτρόφους δια λογαριασμόν των, ομού μ' εκείνους τους δια καλλιέργειαν τόπους, οίτινες μένουν αδούλευτοι ένα, δύο και άλλοι τρία έτη, κατά την ποιότητα της γής. μάλιστα δεν υποχρεούνται προσέτι και διά την τον κόπρον, συντείνουσα τα μέγιστα εις την γεωργίαν να κάμνουν αυτό το ενοικίασμα, πληρώνοντας ως είπον ανωτέρω, εις τα δέκα ένα προς τον Σπαχήν, δηλ εις το δημόσιον, Και ως δι' αυτήν τη επί τούτου προς καλλιέργειαν γην εγένετο αυτός ο Κανών, είτε Νομος, της δημεύσεως δια φόβον (Τεχδιτ οτζιν κατά τους Τούρκους) να μην μένει ακαλλιέργητος από αμέλειαν. Εξαιρουμένων όμως των περιστάσεων, καθώς αυτά, οποία υπάρχουν την σήμερον εις την Ελλάδα και εις την Τουρκία δια την έλλειψιν και των όσων ανθρώπων αναγκαιούν να καλλιεργήσουν όλην την γην και των χρηματικών μέσων.

Έχομεν περί τούτου θετικής αποδείξεις, ότι ενώ εις την Τουρκίαν εβάλλθη αυτός ο νόμος, εκεί δεν είδομεν να δημευθή γης ιδιόκτητος επί λόγω ότι έμεινεν ακαλλιέργητος, αλλ' οπότεν έμεινεν τόπος έρημος χωρίς ιδιοκτήτην, τότε ο Σπαχής τον ετάπιζεν¹² εις όποιον εδύνατο και τον εζήτη δια να τον καλλιεργήση. χωρίς να εκτείνομαι με τας παρατηρήσεις των διαφόρων τάξεων, συνηθειών εις τρόπον της γεωργίας, περιορίζομαι λέγων, ότι της Πελοποννήσου και της στερεάς Έλλάδος η γής και επί Τουρκίας δεν εκαλλιεργήτο όλη, επειδή εχρειάζοντο διπλάσιοι και τριπλάσιοι άνθρωποι και μολονότι ήσαν τα χρηματικά μέσα, ποτέ δεν εδημεύθη γης ένεκα του ειρημένου κανόνος. Το ίδιον επικρατεί και τη σήμερον εις την Τουρκίαν, όπου οι περισσότεροι τόποι είναι ακαλλιέργητοι και οι Σπαχήδες λαμβάνουν μόνο το ένα δέκατον¹³ από όσους ενοικιάζονται δια λειβάδια εις τους κτηνοτρόφους, χωρίς να δώσουν καμμίαν άλλην ενόχλησιν των ιδιοκτητών. καθότι φυσικώ λόγω καθείς

12 Τουρκική λέξη, Ταπί-αχρήματος

13 Καταβαλλόμενος φόρος, δηλ. 10% επί του εισοδήματος των αγρικών προϊόντων. Εφαρμόστηκε κατά την αρχαιότητα από το Πεσίστρατο, στο Βυζάντιο και συνεχίστηκε στη διάρκεια της τουρκοκρατίας. Καταργήθηκε το 1927 επί Βενιζέλου

επιθυμεί να δουλευθή η γής του με του να του είναι προς ωφέλειαν, αλλ' οπόταν δεν έχει τα κύρια μέσα ότι πρέπει να κάμη, Είναι δίκαιον άρα η Κυβέρνησις, και μάλιστα πατρική ούσα και εξευγενισμένη, και γνωρίζουσα καλλώτατα ότι αι αιτίαι κάμνουν να γίνωνται οι νόμοι, να στερήση τον πολίτην ή τον απλώς άνθρωπον από την ιδιοκτησία του, ενώ πρέπει να τον συνδράμη και να του διευκολύνη όλα τα μέσα: ή πρέπει να του στερήση και εκείνο, το οποίον δύναται να κερδήση πωλών ως λειβάδι την γην του δια να αποκτήση τας διαφόρους ανάγκας του, ή και να δυνηθή δια του χρηματικού πόρου να κάμη εν καιρώ την πρέπουσαν και αναγκαίαν καλλιέργειαν;

Από προ εκατό χρόνων ανά χείρας μου φερμάνι¹⁴, καθ' ήν εποχήν η Τουρκία υπεριφανεύετο κατά της Ευρώπης και δεν εσυλλογίζετο ποτέ την των Ελλήνων επανάστασιν αποδεικνύεται, ότι Σπαχής τις θέλων να οικιοποιηθή τότε τα λειβάδια ενός χωρίου εμποδίσθη κατά νόμον και κανόνα, και διετάχθη δια φερμανίου από μεν τα χωριανά πρόβατα να μη λαμβάνη το ουδέν. από δε τα ξένα εις τα οποία επωλουν οι χωριανοί τα λειβάδιαν να ελάμβανε δια το δικαίωμα του Σπακλικιού του εις κάθε τριάκοντα Α' τάξεως πρόβατα, να ελάμβανε ένα πρόβατο δευτέρας τάξεως ένα ζυγούρι, και τρίτης τάξεως έν αρνί, και ουχί άλλο τι.

Νεώτερον και άξιον περιεργείας παράδειγμα σας καθυποβάλλω περί τούτο. Ο Βελή πασσας Διοικητής Θεσσαλίας και υιός του ισχυρού ηγεμώνος της Ηπείρου Αλή Πασσά, έχων εις την εξουσία του (μαλκιανέ) τον του Αλμυρού Μουκατά, εκ των τμημάτων του ήσαν και μερικά τουρκοχώρια εις την Επαρχίαν της Λαρίσης, τα οποία έχοντα αρκετήν έκτασιν γης την ενοικίαζον δια λειβάδια εις ξένους βοσκούς. **Κισλατζήδες** εκείθε λεγομένους, και ελάμβανε το δέκατον- ο Βελήπασσας ως σπαχής από την των ενοικίων ποσότητα.

14 Διάταγμα για παροχή προνομίων, από τον Σουλτάνο

Μετά ταύτα δια της ισχύος του άρχισε να ενοικιάζει αυτός εις τους βοσκούς τα ειρημένα λειβάδια εις περισσοτέραν τιμήν. καί εις μέν τους χωριανούς ιδιοκτήτας έδιδε σωστήν ποσότητα, όσην ούτοι ελάμβανον ενοικιάζοντάς τα οι ίδιοι. χωρίς να τους εγένετο ζημίαν, αλλά αυτοί μη ανεχόμενοι τούτο και υποπτευόμενοι μήπως μετά καιρόν τους γίνη κατάχρησις περισσοτέρα υπήγον ικανοί εξ αυτών εις την Κωνσταντινούπολιν και παραπονέθησαν, και τούτο ένεκα η Πόρτα δυσареστηθήσα κατ' αυτό ως φερθείς παρανόμως τον έξωσεν από το πασσαλήκι της Θεσσαλίας και τον διόρισεν εις την Ναύπακτον εξουθενουμένον πασσαλήκι.

Όταν λοιπόν εις την Τουρκίαν εφυλάχθη αυτή η δικαιοσύνη και επιείκεια και προς τους Τούρκους και χριστιανούς με τοσαύτην αυστηρότητα και ακρίβειαν, πολλώ μάλλον εις την Ελλάδα ενώ τα πολυχρόνια δεινά του πολέμου επέφεραν μύρια δυστυχήματα, τής ερήμωσης, τας μεταβολάς κτλ. Και ενώ αι σύμμαχαι Δυνάμεις απεφάσισαν και Η Α. Μ. ο Βασιλεύς Ελλάδος υπεσχέθη δια της Προκηρύξεώς του, κατά τον του σημερινού αιώνος πεφωτισμού, ότι και οι Οθωμανοί θέλουσιν έχει την ίδιαν υπεράσπισιν καθώς όλοι επίσης οι υπήκοοι, και εις τους θέλοντας να εκποιήσωσι τας ιδιοκτησίας των και να μεταναστεύσουν να μη τους προξενηθή το παραμικρόν εμπόδιον, αλλά και να τους χορηγηθή πάσα αντίληψις . και ενώ τέλος πάντων, αν η Ελληνική Κυβέρνησις μετέλθη τον περί γαιοδοσίας τουρκικόν κανόνα με όλην την αυστηρότητα περισσότερο απ' εκείνους, οίτινες το εσύστησαν, τα κάθε αυτό λειβάδια δεν ημπορεί να τα οικειοποιηθή, αλλά δύναται μετά δέκα έτη να οικειοποιηθή τους δια καλλιέργειαν τόπους. αν αυτοί εις όλον το δεκαετές διάστημα κατά συνέχειαν δεν ήθελον δουλευθή χορηγούσα η Κυβέρνησις τα αναγκαία μέσα. Εκ τούτων όλων λοιπόν των δικαιολογημάτων είναι πεποισμένοι οι του Ζητουνίου Οθωμανοί, ότι θέλει γίνη δεκτή μετ' ευμενείας η αίτησις και παρακάλεσις των και περί του Βου Κεφαλαίου.

Περί δε του τρίτου Κεφαλαίου δια τας βραγίαις των ρυζιών είναι περιττόν κάθε διεξοδικόν δικαιολόγημα, καθότι αυτά είναι γής καθώς () ήτις πέρνεται και όταν δεν βιασθούν οι ιδιοκτησίαι, αλλά φυλαχθή η ανήκουσα δικαιοσύνη, θέλει γίνη και ως προς τούτο κατά την αίτησιν

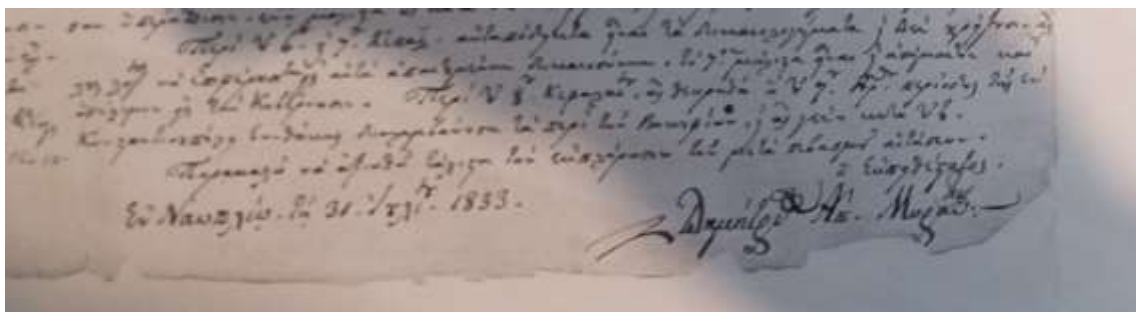
Περί το 4^{ov} και 5^{ov} Κεφάλαιον. το Μουκατά Αλικής και του Ιχθυοτροφείου, αρκετόν δικαιολόγημα είναι αι των πρωτοκόλλων ένοιαι της Α. Μ. του Βασιλέως της Ελλάδος υπόσχεσις, ότι οι ιδιώται Τούρκοι θέλουν έχει τας ιδιοκτησίας των και θέλουν τας πωλήσει χωρίς εμπόδιον, και με πάσαν υπεράσπισιν. ενώ μάλιστα ως κατά τούτο αποζημιωθή και ο ίδιος ο Σουλτάνος δια τα του δημοσίου εισοδήματα.

Περί το 6^{ov} και 7^{ov} Κεφάλαιον αυταπόδεικτα είναι τα δικαιολογήματα και δεν χρήζουσιν άλλους λόγους να επιφέρουσι την εις αυτά απαιτουμένην δικαιοσύνη. το 7^{ov} μάλιστα είναι και ασήμαντον και ωφέλιμον εις την Κυβέρνησιν.

Περί του 8^{ov} Κεφαλαίου ας θεωρηθή ή του 7^{ov} Άρθρου περίοδος της εν Κωνσταντινουπόλει Συνθήκης διαλαμβάμουσα τα περί των Βακουφίων, και ας γίνη κατά τούτο.

Παρακαλώ να αξιωθώ τάχιστα την εκπλήρωσιν των μετά σεβασμού αιτήσεων.

Εν Ναυπλείω τη 31 Ιουλίου 1833 Ο ευπειθέστατος
Δημήτριος Απ. Μωραΐτης



Στο αριστερό περιθώριο της επιστολής φέρει σημείωση: Ενόσω δεν παρουσιάσει επιτροπικόν έγγραφον δεν λαμβάνεται υπόψιν η

αίτησις

Εν Ναυπλείω 10 Αυγούστου 1833

Πηγή: Γενικά Αρχεία του Κράτους Κεντρική Υπηρεσία Εθνικά Κτήματα
Μικτής ελληνοοθωμανικής Επιτροπής Φ. 57 ΓΑΚ 4»

*

Το έγγραφο που ακολουθεί πιθανόν να είναι σχετιζόμενο με την
παραπάνω αίτηση-δικαιολογήματα του κ. Δ. Α. Μωραΐτη

Στις 12 Οκτωβρίου του 1833 το Βασίλειον της Ελλάδας, μετά
την παραπάνω επιστολή του απευθύνουν επιστολή (με ιδιαίτερες
οδηγίες), με την οποία τον επιφορτίζουν να διαπραγματευθεί, εκ μέρους
της Κυβέρνησης, την αγορά των Οθωμανικών κτημάτων της επαρχίας
Ζητουνίου στην πιο συμφέρουσα τιμή, απορρίπτοντας ταυτόχρονα την
τιμήν των 450.000 γροσίων που φαίνεται ότι τους είχε δώσει ο ίδιος,
θεωρώντάς την ως ασύμφορη.

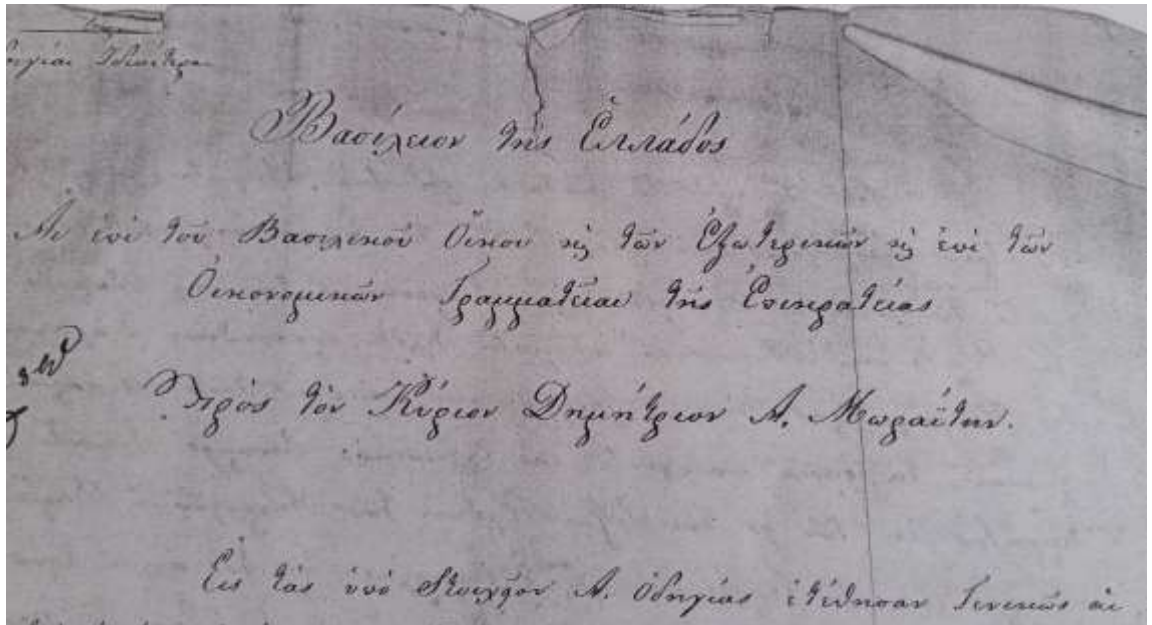
Οδηγίαι ιδιαίτεραι

Βασίλειον της Ελλάδος

Αι επί του Βασιλικού Οίκου της των εξωτερικών και επί των

Οικονομικών Γραμματεΐαι της Επικράτειας

Προς τον Κύριον Δημήτριον Α Μωραΐτην



Εἰς τας ὑπὸ στοιχεῖον Α οδηγίαι ἐτέθησαν Γενικῶς αἱ βάσεις ἐπὶ τῶν οπίων οφείλεται νὰ διαπραγματευθῆτε τὰς ὁποίας ἐπιφορτίσθητε νὰ κάμετε ἀγοράς. Αἱ παρούσαι ἰδιαιτέρας θέλουσι σὰς διαγάψει τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον οφείλετε ν' ἀκολουθήσετε, θέλουν τροπολογήσει τὰς πρῶτας, ὡς πρὸς τὰ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ζητουνίου κείμενα κτήματα, καὶ θέλουν σὰς ὀδηγήσει καὶ εἰς τὸν τρόπον τῶν πληρωμῶν.

Α' Μεταβαίνων ἐν πρώτοις εἰς τὴν Χαλκίδαν θέλετε προσπαθήσει νὰ υπογραφεί ἀπ' ὅλους, ἢ τουλάχιστον ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους κτηματίας Ὀθωμανοὺς ἀναφορὰ ὅμοια σχεδὸν με τὴν ὁποῖαν υπέγραψεν ἐνταῦθα ὁ Ὀσμάν Ἐφένδης καὶ ὁ Ἐτεμ μπέγης. Κανεῖς τῶν Ὀθωμανῶν ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ὅσα περὶ Τουρκικοῦ Δικαίου ἐξετέθησαν εἰς τὰς ὑπὸ τὸ Στ Α οδηγίαι δὲν εἶναι ἀληθῆ. Ὁ Χασά μπέγης ἀντιτείνει διότι ἐλπίζει νὰ πωλήσῃ τὰ κτήματά του με τὸ δικαίωμα ἐντελοῦς Κυριότητος, ἀλλ' ἴσως ἡ κυριωτέρα ἀντενέργεια νὰ πηγάζῃ ἀπὸ τοὺς μέχρι τούδε ἀγοραστὰς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι φαντάζονται ὅτι ἠμποροῦν νὰ οἰκειοποιηθῶν ὅ,τι δὲν ἠγόρασαν, οὐδὲ ἠμποροῦσαν νὰ ἀγοράσωσιν ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς. Ἀν παρατηρήσωσι τὰ εἰς χεῖρας τῶν Χοτσέτια τοῦ Ἰσμαήλ-μπέγη, θέλουν βεβαιωθῆ ὅτι οὗτος ἀναγκασμένος νὰ διατηρήσῃ ὅλας τὰς διατυπώσεις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Δικαίου διέκρινε

την πλήρη κυριότητα από την κατοχήν, και ούτω διατήρησε το επί των γαιών δικαίωμα του Δημοσίου. Την αποστολήν της αναφοράς ταύτης θέλετε επιταχύνει, Συγχρόνως δε θέλετε διαπραγματευθή και όσαι αγοραί νομίζετε συμφέρουσαι, και θέλετε μας ειδοποιήσει . Ευρίσκετε έγκλειστον σημείωσιν δοθείσαν ήδη εις ημάς περί της τιμής 5 ζυγοστασίων ως πληροφορούμενος την κατάστασιν και την αληθή αυτών αξίαν θέλετε ενεργήσει την συμφωνίαν της αγοράς αυτών, τους μετρηθή αμέσως αμέσως μετά την επικύρωσιν.

Β' Ως προς τα κατά την Φθιώτιδα κτήματα, τα με του Πατρσικίου εσυμβιβάσθησαν ήδη δια της οποίας υπογράψατε συμφωνίας μετά των ενταύθα Προκρίτων και αντιπροσώπων των εκεί Οθωμανών, τα δε του Ζητουνίου Οθωμανικών κτήματα θέλετε προσπαθήσει ν' αγορασθώσιν εις τας Συμπερωτέρας τιμάς, εξαιρουμένων μ' όλον τούτο των χωριών .ή ζυγοστασίων, τα οποία κατείχοντο από ελληνικές δυνάμεις, Τοιαύτα είναι αναντιρρήτως εκ των εις την δεξιάν όχθην του Σπερχειού (Εδώθε) η Δαμάστα, η Νευρόπολις, το Γαρδικάκι, και ο Ομιαλός, εκ των άλλων τρία με το Φραντζί, Αλπόσπιτα, και Βαρδάτες έχετε ο ίδιος εις υποθήκην και δεν θέλει η Κυβέρνησις περιπλεχθή εις την αγοράν αυτών, δια δε τα μένοντα Κλιθράκι, Κουμαρίνα (Κουμαρίτσι), Δέλφινον, Κομποτάκες (Κομποτάδες), Κωσταλέξη, Μουσταφά μπέη, και Μοσκοχώρι, θέλετε προηγουμένως πληροφορηθή αν κανέν εξ αυτών δεν κατείχετο από Ελληνικά Στρατεύματα, και αν οι Οθωμανοί είχαν αυτά εις την εξουσίαν των, επομένως θέλετε εξετάσει αν δεν είναι διαφιλονικούμενα ως Εθνικά, και τότε θέλετε προχωρήσει εις συμφωνίας αγοράς, έχοντες πάντοτε υπόψιν ότι το παράδειγμα των Οθωμανών του Πατρασικίου, οι οποίοι ανεγνώρισαν ότι δεν είχαν κανέν δικαίωμα απαιτήσεων εκ των διαφιλονικουμένων κατά την δεξιά όχθην του Σπερχειού ζυγοστασίων των. θέλει σας δώσει όλα τα μέσα του να κατορθώσετε την αγοράν εις ελάχιστην τιμήν, εκείνη των 450.000 Γροσίων την οποίαν επροτείνατε

είναι αναντιρρήτως υπερβολική, και δεν αμφιβάλλομεν ότι θέλει ελαττωθή επί πολύ.

Γ' Καθώς γνωρίζεται και εις τας υπό Στ Α οδηγίας εξετέθη δι' όλας τας εξετάσεις περί της Νομιμότητας της Κυριότητας, ή την κατοχήν των Οθωμανών επί οποιοδήποτε κτήματος, θέλετε συνεννοείσθε προηγουμένως με τους αρμοδίους Νομάρχας εις τους οποίους επιφορτίσθη προ πολλού το έργον τουτο και επομένως, η υπογραφή αυτών απαιτήται εις τας οποίας ηθέλατε κάμει περί αγορών συμφωνίας, αλλά και μ' όλα ταύτα αι τοιαύται Συμφωνίαι δεν θέλουν θεωρείσθαι τελειωτικάί, ουδέ θέλει γίνεσθαι καμμία πληρωμή προ της επικυρώσεως. δύνασθε δε να βεβαιώσετε τους πωλητάς ότι τα χρήματα θέλουν τους μετρηθή αμέσως μετά την επικύρωσιν

Δ' Συμφέρει καθ' όλους τους λόγους η πληρωμή των αγοραζομένων κτημάτων να γίνεται εις εικοσάγροσα Τουρκικά, δια να ελαττούται η εντός του κράτους ποσότης αυτών, αλλ' επειδή η κυκλοφορία του τουρκικού Νομίσματος είναι απαγορευμένη, τα πωλητήρια πρέπει να αναφέρουσι το ποσόν της αγοράς εις δραχμάς, δια τούτο είναι αναγκαίο να γνωρίζετε πόσον εκτιμάται η Δραχμή ως προς το Τουρκικό Γρόσι και κατ' αυτήν την αναλογίαν να κάμνετε τον εις Δραχμάς υπολογισμόν. Δεν πρέπει να σας οδηγήση εις τούτο η μετά των Πατραίων Οθωμανών Συμφωνία καθ' ην ελογίσθη η Δραχμή εις γρόσια 3.15/40, διότι η τιμή αυτή είναι πολύ ανωτέρα, ως πληροφορούμεθα εις Θεσσαλίαν. Η ως εικοσάρια δε πληρωμή θέλει γίνεσθαι δια μερικής Συμφωνίας. Ο Γεν. Έφορος της Αττικής και Βοιωτίας θέλει προσκληθή να βάλη εις την διάθεσίν σας όσην ποσότητα εικοσαγρόσων έχει, ωσαύτως και ο αναπληρών τα χρέη του ταμία θέλει προσκληθή να σας παραδόση επί αποδείξει παραλαβής, όσα τυχόν ευρέθησαν από προηγουμένας συνάξεις εις το ταμείον, δια χρήσιν των οποίων θέλετε δώσει λόγον εις αμφοτέρας τας Γραμματείας.

Ε΄ Επειδή τα περί Φθιώτιδος εξετέθησαν διαφορετικώτερον εις τας υπό Στ: Α΄ οδηγίας, αίτινες κοινοποιήθησαν εις τους αρμοδίους Νομάρχας, θέλετε κοινοποιήσει τας παρούσας εις το Νομόρχην και τον Γεν. Έφορον της λοκρίδος και Φθιώτιδος, δια να τους χρησιμεύσουσιν εις τα περί των Οθωμανικών κτημάτων του Ζητουνίου ενεργεθησόμενα.

Εν Ναύπλιω την 12 Οκτωβρίου 1833

«Πηγή: Γενικά Αρχεία του Κράτους Κεντρική Υπηρεσία Εθνικά Κτήματα Φ. 1871»

Τα έγγραφα υπάρχουν σε φωτοτυπία από τα Γ.Α.Κ